

ОБЗОРИ

СИСТЕМАТА RANK/RANK-Ligand/OSTEOPROTEGERIN – ПРОГРЕС В ИЗУЧАВАНЕТО НА КОСТНАТА БИОЛОГИЯ. DENOSUMAB – НОВА ВЪЗМОЖНОСТ ЗА ЛЕЧЕНИЕ НА ОСТЕОПОРОЗАТА

Й. Шейтанов и И. Шейтанов

Клиника по ревматология, Медицински университет – София

Резюме. През последните 15 години е постигнат значителен прогрес в изучаването на костната биология. Беше идентифициран и изяснен патогенетичният път RANK/RANK-Ligand/OPG. Балансът RANK-Ligand/OPG се оказва определящ за остеокластната диференциация, активност и преживяемост. Той играе ключова роля в патогенезата на остеопорозата и на редица други костни болести, протичащи с повишена костна резорбция. Инхибирането на RANK лиганда е нова терапевтична стратегия при този вид костна патология. Това може да се осъществи чрез антитела към RANK лиганда, чрез блокиране със синтетичен OPG или чрез блокиране на пострецепторните сигнали. В последно време беше разработено изцяло човешко моноклонално антитяло, насочено към RANK лиганда – Denosumab, с търговско име Prolia. В експериментални модели, както и в няколко клинични проучвания, беше доказано, че потиска костната резорбция и води до значимо нарастване на костната минерална плътност. Впечатляващи са резултатите от 3-годишното проучване FREEDOM при постменопаузални жени. Те показват редуциране на риска от нови вертебрални фрактури с 68%, на тазобедрените фрактури – с 40%, и на другите извънгръбначни фрактури – с 20%. Denosumab е една нова терапевтична алтернатива за лечение на остеопорозата и за предотвратяване на свързаните с нея фрактури.

Ключови думи: RANK, RANK лиганд, osteoprotegerin, Denosumab

ОРИГИНАЛНИ СТАТИИ

ЛИПСА НА АСОЦИАЦИЯ МЕЖДУ ПРОМОТОРНИЯ ПОЛИМОРФИЗЪМ –1082A/G В ГЕНА ЗА ИНТЕРЛЕВКИН-10 И ГЕНЕТИЧНОТО ПРЕДРАЗПОЛОЖЕНИЕ КЪМ СИСТЕМЕН LUPUS ERYTHEMATOSUS

Л. Митева¹, И. Манолова², М. Иванова³, Р. Стоилов³, Р. Рашков³ и С. Станилова¹

¹Катедра „Молекулярна биология, имунология и медицинска генетика“, МФ, ТУ – Стара Загора,

²Лаборатория по клинична имунология, УМБАЛ – Стара Загора

³Клиника по ревматология, УМБАЛ „Св. Ив. Рилски“ – София

Резюме. Целта на настоящото проучване е да се потърси асоциация между полиморфизма –1082A/G в гена IL10 и генетичната предразположеност към развитие на системен lupus erythematosus (СЛЕ) при пациенти от България. В изследването бяха включени общо 157 болни, отговарящи на ревизираните критерии за диагноза СЛЕ на Американската колегия по ревматология. Пациентите бяха сравнени със 126 здрави контроли. Генотипизирането по полиморфизма –1082A/G в гена IL10 беше осъществено чрез алел-специфична полимеразноверижна реакция (ARMS – PCR).

Установените генотипни честоти на полиморфизма –1082A/G в IL10 сред пациентите със СЛЕ са: 56 (0.36) – генотип AA, 74 (0.47) – генотип AG и 27 (0.27) – генотип GG. В контролната група 44 (0.35) бяха хомозиготи по А-алел; 65 (0.52) бяха хетерозиготи и 17 (0.13) бяха хомозиготи по алел-G.

Генотип GG беше по-често срещан при пациентите в сравнение със здравите контроли (27% срещу 13%), но тази разлика не достигна статистическа значимост ($p = 0.393$). В допълнение, не бяха установени асоциации между този полиморфизъм и клиничните прояви на болестта. В заключение, от получените резултати се предполага, че полиморфизмът –1082A/G в IL10 няма съществена роля за генетичната предразположеност към СЛЕ при българските пациенти.

Ключови думи: интерлекин-10, полиморфизъм –1082A/G, СЛЕ

ХРОНИЧНО СТАВНО ВЪЗПАЛЕНИЕ И СУБКЛИНИЧНА АТЕРОСКЛЕРОЗА – РАЗЛИЧНОТО ЛИЦЕ НА РИСКОВИЯ ПАЦИЕНТ

И. Груев и А. Тончева

Клиника по вътрешни болести, НМТБ „Цар Борис III“ – София

Резюме. Възпалителните ставни заболявания са свързани с висок процент на сърдечно-съдова заболяемост и смъртност, главно в резултат на акселерирана атеросклероза. Измерването на IMT (intima media thickness) е неинвазивен метод за диагностика на субклиничната атеросклероза. Редица клинични проучвания показват, че IMT е сигнификантно повишена при пациенти с възпалителни ставни заболявания (BC3) в сравнение със здрави контроли. Целта на настоящото проучване е да се проследи влиянието на хроничното възпаление за развитието на субклинична атеросклероза (оценена чрез каротидна сонография) при пациенти с BC3 (ревматоиден артрит, псориаатичен артрит, анкилозиращ спондилит) и да се покаже повишеният кардиоваскуларен риск при тази специфична група болни. Изследвани са 105 пациенти с BC3 и контролна група от 72 хипертоници с един или повече допълнителни рискови фактори за атеросклероза. На всички пациенти са направени лабораторни изследвания и е снета подробна анамнеза за традиционните рискови фактори. Измерени са СУЕ и CRP като маркери на възпалението. Направена е сонография на общите сънни артерии за измерване на IMT и за наличието на плаки. При пациентите с BC3 са направени рентгенографии и от статуса е оценен броят на засегнатите стави. Пациентите с BC3 са с по-благоприятен рисков профил по отношение на традиционните рискови фактори и с по-високи стойности на маркерите на възпалението (в сравнение с контролната група от хипертоници). Болните с BC3 имат по-задебелена интима-медия (средно 0,98 mm срещу 0,84 mm) и повече атеросклеротични плаки (27,6% срещу 22,2%) в сравнение със съответни по пол и възраст хипертоници. Възрастта и наличието на BC3 са независими предиктори за развитието на субклинична атеросклероза. групата с BC3 наличието на атеросклероза корелира с броя на засегнатите стави, с давността на BC3, възрастта и с нивото на пикочната киселина. Независимо от по-благоприятния рисков профил и на фона на по-високите стойности на маркерите на възпалението, при пациентите с BC3 има по-изразени белези на субклинична атеросклероза. Традиционните рискови калкулатори трябва да бъдат адаптирани за тази специфична група болни.

Ключови думи: възпалителни ревматични заболявания, атеросклероза, дебелина интима-медия

СЪДЪРЖАНИЕ

ВТОРА НАЦИОНАЛНА КОНФЕРЕНЦИЯ ПО ОСТЕОПОРОЗА И ОСТЕОАРТРОЗА

ПЛЕНАРНИ ДОКЛАДИ

<i>А. Баталов, Р. Несторова, И. Шейтанов, Цв. Петранова и С. Монов.</i> Артросонография и дегенеративни ставни заболявания.....	9
<i>М. Боянов.</i> Двойноенергийната рентгенова абсорбциометрия – отвъд измерването на костната минерална плътност.....	9
<i>К. Икономова и А. Тончева.</i> Остеоимунология – нова област в костната биология.....	10
<i>Е. Ковачева, Вл. Тричков и Кр. Нинов.</i> Мускулно-скелетната дисфункция – рисков фактор за активиране на миофасциалния функционален вертебрален болков синдром. Кинезитерапевтична диагноза и програма за възстановяване.....	10
<i>Зл. Коларов и Р. Несторова.</i> Остеоартроза и качество на хрущяла – достижения, нови технологии, нововъзникнали въпроси и нерешени проблеми.....	11
<i>Зл. Коларов и Р. Несторова.</i> Остеопороза и качество на костта – достижения, нови технологии, нововъзникнали въпроси и нерешени проблеми.....	11
<i>Ст. Кузманова и П. Солаков.</i> Причини за липсата на последователност и придържане към лечението с бифосфонати при жени с постменопаузална остеопороза.....	12
<i>Л. Маринчев и Р. Рашков.</i> Съвременни аспекти на лечение на остеоартрозата с нестероидни противовъзпалителни средства	13
<i>М. Панчовска-Мочева.</i> Фибромиалгия и припокриване с хронични болкови синдроми.....	14
<i>Цв. Петранова, Р. Рашков, И. Шейтанов, Р. Несторова, А. Баталов и С. Монов.</i> Ултразвукова диагностика на кристалните артропатии.....	14

Пл. Попиванов. Костно ремоделиране и калциево-фосфорна обмяна	15
В. Решкова и Р. Рашков. Лечението на дегенеративните процеси на интервертебралните дискове – мит или реалност	15
Р. Стоилов и М. Иванова. Артрозната болест – предизвикателство към съвременната медицина	15
Р. Стоилов и М. Иванова. Лечение на артрозната болест с хондропротектори.....	16
И. Шейтанов, Р. Рашков, Цв. Петранова, С. Монов, А. Баталов и Р. Несторова. Мускулно-скелетна ултрасонография на малки стави – диагностични възможности	16
А. Шинков. Щитовидна жлеза и кост, или разказ за „дългата ръка“ на хормона	17
S. A. Haq, F. Davatchi, S. Dahaghin, N. Islam, A. Ghose, J. Darmawan, A. Chopra, Z. Quing Yu, I. Dans and J. J. Rasker. Изработване на въпросник за идентификация на рисковите фактори за остеоартроза на коляното за Азиатско-Тихоокеанския регион	17
М. Н. Hossain, N. Islam and S. A. Haq. Изработване на бенгалска версия на индекса на артрозата на западните университети Онтарио МакМастер (WOMAC).....	18

НАУЧНИ СЪОБЩЕНИЯ

Т. Ангелова, М. Стойчева, М. Стамболова и Н. Аначкова. Физикалната терапия – задължителен етап от комплексното лечение на болни с дегенеративни ставни заболявания	19
А. Баталов, И. Горанов, Р. Несторова, Н. Маринова и К. Гърбева. Хондропротекция при остеоартроза на колянна става. Резултати от тримесечно многоцентрово, постмаркетингово клинично проучване	19
Б. Бончев, Р. Кастелов и П. Темелков. Директен преден миниинвазивен достъп за ендопротезиране на тазобедрената става (двугодишен опит)	21
Р. Греченлиева. Ефекти от приложението на препарата Flexodon A в различни стадии на първично и вторично артрозно-променени стави в амбулаторната ревматологична практика	21
Р. Кастелов, Б. Бончев и Н. Воденичарски. Остеопорозни фрактури в областта на проксималния бедрен край – съвременни терапевтични възможности	22
Р. Несторова, Зл. Коларов и Р. Рашков. IOF – регионален одит за Източна Европа и Централна Азия, 2010 – епидемиология, цена и разпространение на остеопорозата в България.....	22
Р. Несторова, Е. Naredo, Е. Filirrucci, Р. Рашков, Зл. Коларов, Цв. Петранова, И. Шейтанов, С. Монов и А. Баталов. Калциращ тендинит на ротаторния маншон на рамото – сонографски критерии.....	23
В. Пейчева. DONA® – хондропротективно отражение.....	23
Р. Рашков, Н. Маринова и К. Гърбева. Клинична ефективност и безопасност на DONA 1500 mg при пациенти с активирана гонартроза	23
В. Решкова и Р. Рашков. Ефект от лечението с епидурални апликации с метилпреднизолон на усложненията на остеоартрозата – дискови протрузии/хернии.....	24
Л. Сапунджиев и С. Ламбова. Сравнение на терапевтичните ефекти на лубрикантите с различно молекулно тегло и локалните кортикостероиди при остеоартроза на тазобедрена става	24
П. Солаков и Ст. Кузманова. Нежелани ранни лекарствени реакции след Aclasta®	25
Р. Стоилов, М. Иванова, К. Гърбева и Н. Маринова. Клиничен опит с Ostenil, Ostenil plus, Veral и Durolane при лечението на болни с гонартроза	25
П. Тодоров и А. Баталов. Фасетен блок при диагноза и терапия на лумбалната остеоартроза	26
Св. Христова, Св. Димитров, Т. Шивачева и Вл. Кадинов. Комплайънс към антиостеопорозното лечение – фактор ли е спонтанната фрактура за придържане към лечение?.....	26

ОБЗОРИ

<i>Й. Шейтанов и И. Шейтанов.</i> Системата RANK/RANK-Ligand/Osteoprotegerin – прогрес в изучаването на костната биология. Denosumab – нова възможност за лечение на остеопорозата	27
--	----

ОРИГИНАЛНИ СТАТИИ

<i>Л. Митева, И. Манолова, М. Иванова, Р. Стоилов, Р. Рашков и С. Станилова.</i> Липса на асоциация между промоторния полиморфизъм –1082A/G в гена за интерлевкин-10 и генетичното предразположение към системен lupus erythematosus	33
<i>И. Груев и А. Тончева.</i> Хронично ставно възпаление и субклинична атеросклероза – различното лице на рисковия пациент	39